

At lære for at lære

Den "karakterfri" klasse

- mindset og formativ evaluering som fælles arbejdsredskaber

Heidi Andersen,
Odder Gymnasium

Oplæggets fokuspunkter

1. Formålet med karakterfrihed på Odder Gymnasium?
2. Mindset i undervisningen
3. Mindset og formativ evaluering i praksis
4. Mindset og motivation
5. Teamets rolle i en karakterfri klasse
6. Effekten af karakterfrihed?

1. Udfordringer for læringsmiljøet 2017?

Hvorfor karakterfrihed i gymnasiet?

Læringskultur

- Uddannelse er selve målet
- Fokus på læringsprocessen og vejen hen til videnstilegnelse

Af: Camilla Hutters: "Motivationskrise i STX?"

Performancekultur

- Fokus på præstation, resultater, test og måling, hastighedsoptik internaliseres
- Synet på uddannelse ændrer sig: uddannelse bliver et middel (formål er diffust)
- Fokus for eleven bliver at vise læreren, hvad man kan (polarisering mellem underpræsterende og overpræsterende elever)
- Begge grupper kan opleve motivationskrise og dårlig trivsel

Fusion af de to læringsrum?

- I en eksamensskole er det uhensigtsmæssigt at se de to rum som hinandens modsætninger
- Kan eleverne i stedet trænes i at navigere mellem de to rum? At turde/gide blive længe nok i læringsrummet til at performancerummet føles ok at bevæge sig ind i?
- En stressfaktor i det moderne liv: At opleve dagligt at skulle kunne begå sig i et performancerum uden at have reelle kompetencer med sig fra læringsrummet at performe med (spille en rolle >< have en identitet)
- Kan de værktøjer, vi bruger til at fremme progression og mestring i undervisningen, være de værktøjer, der giver ro og selvtillid til at vide, at man fagligt er klædt på og klar til at styre en performance, når man så skal kunne performe?

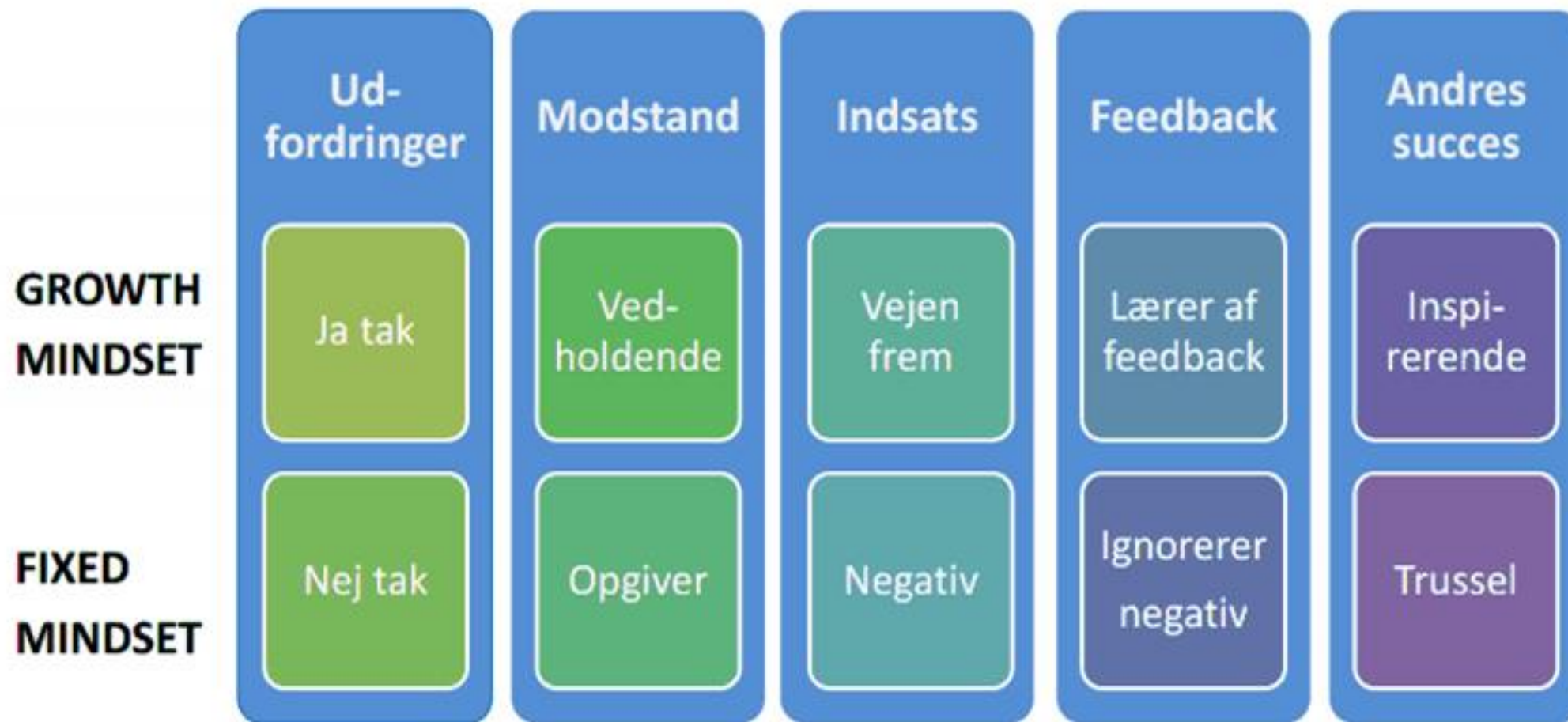
Valg af projektklasse: hvad vil vi med karakterfriheden?

Biotekestudieretningen (Bioteke A, Matematik A, Fysik B)

- Flittige, ambitiøse, målorienterede, karaktermotiverede, men ofte stille og tilbageholdende i undervisningen
- Ikke risikovillige, men dygtige til "at gå i skole"
- Sociale udfordringer
- Udfordringer med robusthed i 2g - med konsekvenser for 3g og slutresultatet

2. Mindset i undervisningen

Carol Dweck (Stanford U) og mindset

Dweck og mindset i undervisningen

Mindset sætter nye, fælles sproglige rammer for at dyrke udholdenhed, vedholdenhed og det at turde tage en faglig udfordring op i læringsrummet:

“Hvorfor skal vi nu gøre det på en anden måde, end jeg allerede har lært i folkeskolen?”

“Kan du ikke bare vise, hvordan det skal gøres?”

“Jeg er bare dårlig til grammatik”

“Hvorfor skal vi læse Shakespeare, når vi kun har engelsk B?”

3. Mindset og formativ evaluering

Karakterfrihed som benspænd for lærere og elever...

Hvis vi fjerner den tryghed og simplicitet, karaktererne typisk tilbyder, hvad kan vi så tilbyde i stedet? En anledning til at gentænke didaktikken?

Indsatsområder:

- **Mindset i undervisningen (fælles arbejdssprog og den røde tråd i nedenstående):**
 - Delmål (Fokus: progression og mestring)
 - Portefølje (Fokus: proces og formativ evaluering)
 - Elevsamtaler med læringsvejleder (Fokus: faglig og generel studiekompetence)

Redskaber som
giver faglig ballast
til reelt at kunne
begå sig i et
performancerum

Mindset og delmål i skriftlighed (progression)

Engelsk stil:	Navn:	
	Er lykkedes:	Skal du arbejde mere med:
Stilens to hovedområder		
1. Essay		
· Indledning der slår temaet an og indleder stilens røde tråd (tragt)		
· Inddeling i afsnit · Klar struktur (jf. den røde tråd) · Brug af <u>linkers</u> (kohærens/kohæsion)		
Gode teksteksempler der understøtter analysen		
Analysen behandler novellens væsentligste problemstillinger		
Inddragelse af fokuspunkt(er)		
Afslutning/konklusion der afrunder og tager tråden op fra indledningen		
3. Sproget		
Varieret og nuanceret sprog		
Grammatikfokuspunkter		

Mindset og delmål i forløb (progression)

Min plan for hvordan jeg lærer

Navn _____ klasse _____ år _____

Det jeg skal kunne. Delmål	Hvordan skal jeg træne til at opnå delmålet?	Klar til at performe
Forskrift og graf for lineære funktioner (med og uden hjælpemidler)		
Kende den generelle forskrift for en lineær funktion		
Kende betydningen af <i>funktionsværdi</i> og kunne beregne $f(x)$ når x er kendt		
Kunne løse ligninger af typen $f(x) = \text{tal}$		
Tegne grafen for en lineær funktion ud fra dens forskrift		

Mindset og delmål i forløb (mestring)

Spørgsmål	Det ved jeg præcis, hvad er (sæt kryds)	Det er jeg lidt usikker på, hvad er (sæt kryds)	Det kan jeg ikke huske (sæt kryds)	Eksempel (skriv stikord)
1. Jeg kan forklare, hvilke push and pull faktorer, der indledte jagten på den amerikanske drøm				
2. Jeg kan forklare, hvad grundtanken med The Declaration of Independence er				
3. Jeg kan forklare og komme med eksempler på hvordan den amerikanske drøm har påvirket den amerikanske selvforståelse				
4. Jeg kan forklare, hvordan borgerrettighedsbevægelsen brugte den amerikanske drøm i deres argumentation				

Inspiration fra Sophie Strøm: "Synlig læring i gymnasiet og HF", Dafolo

Mindset og delmål i et forløb uden skriftlighed (progression og mestring)

Målark kristendom

Navn: _____

[illegible]

Portefølje (mindset, proces og feedback)

Udfordring	Målsætning	Opgave til mig selv	Tidsramme	Evaluering
Manglende forklaringer	At blive bedre til at forklare hvad det er jeg gør. Hvorfor jeg gør det.	Ved hver udregning vil jeg forklare hvad det er jeg laver, hvilken formel jeg bruger samt begynde at overveje om modellerne vi får stillet er gode eller dårlige og hvorfor. F.eks. hvis vi får oplyst en model og nogle værdier, som vi får besked på at sammenligne med hinanden.	Startdato: 19/10-15 Efter to afleveringer	

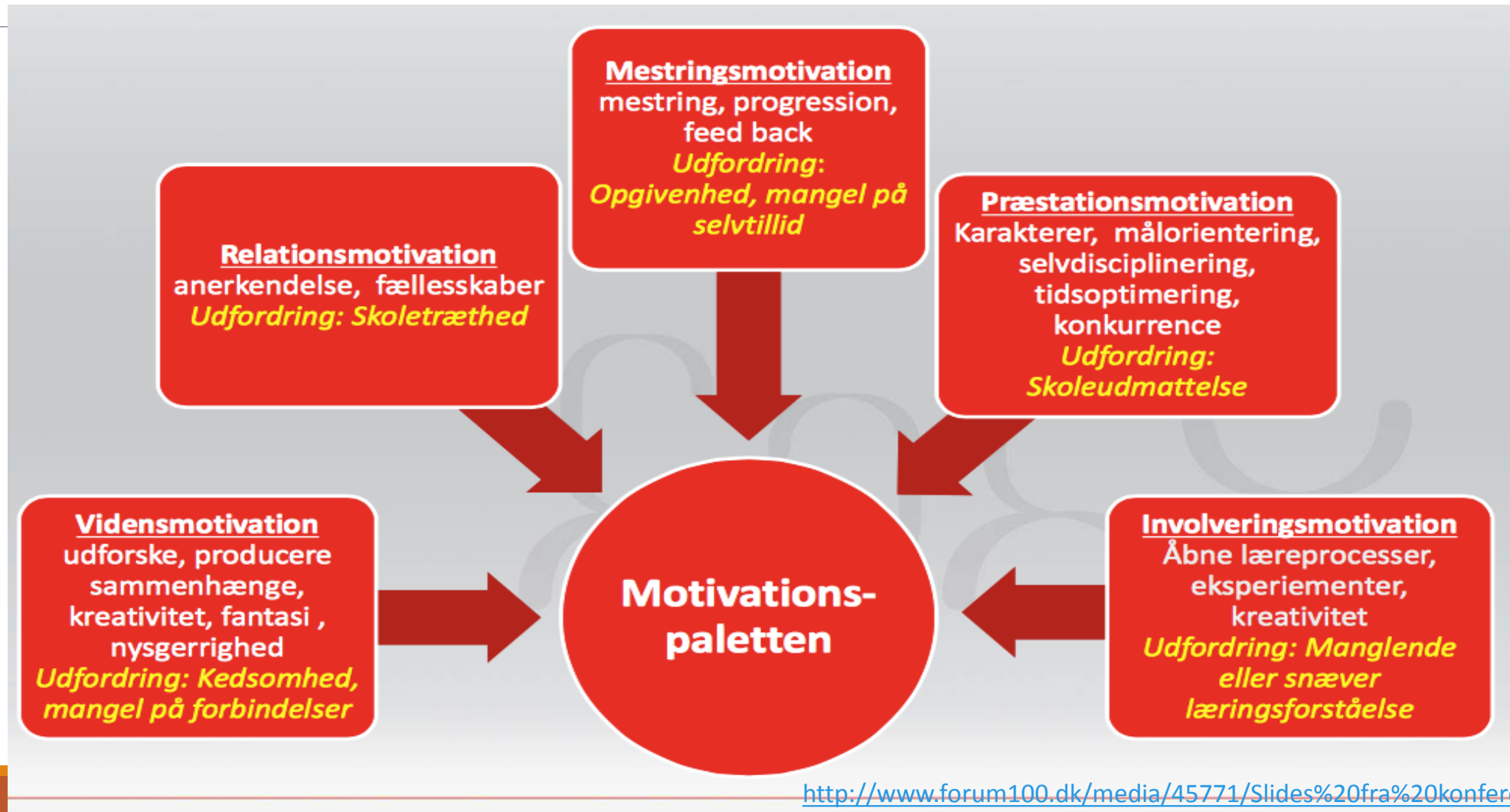
“Det er gået op for mig, at jeg tidligere har givet en karakter for at kreditere det gode i opgaven, og feedback har primært været rettet mod det, som ikke virkede.... det er enormt demotiverende for eleverne, hvis man så bare fjerner karakteren uden at ændre rettepraksis”

4. Mindset og motivation for læring

Elevsamtaler: Motivation

Elevsamtaler: Katznelson (CEFU): "Unge lyst til læring"

Motivationspaletten som et styringsværktøj for lærerne?

- Kan motivationspaletten også bruges som et planlægningsværktøj i teamet: Hvordan og hvornår skaber vi i undervisningen det bedste setup for, at eleverne lærer at træne deres motivations-drivere?
- Hvordan synliggør vi for eleverne i undervisningen, hvor man også kan lære at hente motivation, så eleven opdager, at robusthed også kan ligge i at have flere steder at motivere sig?
- Kan motivationspaletten dermed bruges, så det ikke (igen) bliver individet/elevens eget anliggende at kunne navigere, men at dette først og fremmest er en lærerdagsorden, som eleven så delvist inddrages i undervejs i form af fx en elevsamtale med motivation som dagsorden?

5. Planlægning og strukturering i teamet

Teamets funktion i et karakterfrit miljø?

- Teamet får væsentlighed, når man går fra at aftale tværfaglige forløb til at udvikle og afprøve didaktik i fællesskab på tværs af fakulteter
- Et fælles fokuspunkt og arbejdsprog på tværs af fag, men tæt på undervisningen
- Lav en progressionsplan for fælles didaktisk stilladsering – og måske lige så vigtigt: en plan for afstilladsering? (årshjul)
- Teamet bærer projektet: den fælles indsats gør forskellen, men det kræver tid og prioritering

Årshjul som teamets progressionsplan

Lad udvikling og afprøvning af didaktik gå på skift, så man ikke er på hele tiden (årshjul)

	JANUAR	FEBRUAR	MARTS	APRIL
SRO (portefølje, delmål)	BIOTEK (GH + JG + JJ)	DANSK (SKRIFTLIGE GENRER TRÆNES)		
AT-FORLØB 3 – DET MODERNE MENNESKE (mundtlige oplæg)			BIOTEK + FI (JG + LS)	
DELMÅL - PROGRESSION	BIOTEK (DA/HI → SRO → SRP)		ENGELSK + HISTORIE (TVÆRFAGLIGT FORLØB)	
PORTEFØLJE	BIOTEK (SRO)	ENGELSK (SKRIFTLIG)	MATEMATIK (SKRIFTLIG)	HISTORIE (MUNDTLIG)

Effekten af karakterfrihed? Målbarhed = succes?

Sofie Uhrenholt (t.v.) og Line Ascanius kan konstatere, at de har haft fokus på læring fremfor karakterer. Arkivfoto: Morten Pape

Stræberpigerne bliver bedre uden karakterer

Pigerne klarer sig bedre uden karakterer

Karakterfrie elever scorer højt i årsprøver

Gode erfaringer på østjysk gymnasium med at droppe det traditionelle system.

Effekten af karakterfrihed?

Sværere at måle på, men med større effekt på den lange bane?

"Mindset har givet mig mulighed for at sige til mig selv, at nu arbejder du med det i 5 timer i stedet for 10, og så ser du, hvilken feedback, du får. Altså, mindset har virkelig gjort mig mindre stresset"

Elev, 2g

"Mindset er sådan en skridt for skridt læring, fordi man indgår en aftale med læreren... Og så kan det godt være, det tager tre afleveringer for dig at forstå det, men du kommer hele tiden et skridt nærmere. Man føler sig forpligtet til at gøre det ved at sige: 'Jeg kan godt, læreren tror på mig, og vi har lavet den her aftale, og jeg vil overholde vores aftale og forstå det'"

Elev, 2g

"Jeg synes ikke, det går så godt mundtligt, men det gør skriftligt. Jeg ved, hvad jeg skal, og læreren ser mig som en person, og hvordan jeg kan blive bedre"

Elev, 2g